

ILLUSTRATION: PETTER BJERREGAARD

När Aktuellt ringde hade jag redan fattat mitt beslut. Jag hade ingen aning om huruvida jag var Charlie. Alla andra verkade ha en super tydlig bild av vad det innebar, men inte jag. Jag kunde bara följa min idé om mångfaldsarbete. Så, utan att ha förankrat min publicistiska idé hos någon – det fanns ju ingen annan att prata med – åkte jag till Aktuellt. I receptionen träffade jag terrorexperten Hans Brun. Hans första kommentar till mig var: "Jag stödjer er fullt ut." Jag svarade: "Frågan är om du gör det efter ikväll, jag kommer förmodligen att bli Sveriges mest hatade efter att vi är klara. Jag kommer nämligen säga att jag inte vill publicera Muhammedkarikatyrer två dagar efter att tecknarna har mördats."

"Varför det?" svarade Brun och jag förklarade att jag inte kunde se nyttan och hur det skulle gagna några andra än dem som hotat mina tecknare. "Jo, det förstår jag", sa Brun, "men du, se det så här: terroristerna här och där är samma sak, de vill samma sak. De är alla högerextremister". Sen gick vi in i studion.

Efter det kom ett omvälvande dygn, Twitters anonyma troll kombinerat med en flinande höger förkunna de att jag var en korkad svikare mot mitt skrä. Usel. Och vet ni? En del av

mig kände mig just precis så. Korkad, osmaklig och usel. Jag hade ju ingen att fråga om huruvida jag hade valt rätt här.

Jag har varit jävligt förbannad konstant efter det och jag mådde skit under 2015. Trött på tramsiga provokationer som är lite härligt danska och drar n-ordskortet eller är lite fryntligt kvinnoförnedrande. De som retar upp en minoritet och smeker majoriteten med hårs. Jag är skitförbannad på alla dem som om och om igen har förklarat att jag inte vågade vara ett uns provocerande trots att de är rosenrasande när de säger det. Kom tillbaka allihop när ni har testat att sitta inför några miljoner tv-tittare, helt ensam, och säga att ni inte vill göra något alla vill ha. I samband med ett massmord.

Jag är arg på så många omkring som lämnade mig ensam med det här och så himla tacksam för dem som inte gjorde det. Men jag är faktiskt stolt över Galago. För att vi gjorde vårt val utifrån vår publicistiska idé. För att vi vågar reta upp folk på riktigt. Jag har fortfarande ingen aning om vad det är att vara Charlie. Men jag är ganska säker på vad det är att vara Galago.

JOHANNES KLENELL
redaktör och förläggare på Galago

NYORD

■ Kulturredaktionen kommentar ord ur Språkrådets nyordslista.

Trollfabrik

■ I en trollfabrik har produktionen av hatska, eller hyllande, nät-kommentarer industrialiserats, ungefär på samma sätt som tomteverkstaden blivit en löpande bandfabrik i julaftonens Kalle Anka-kavalkad.

Prototypen är en S:t Petersburgfabrik för produktion av Putinpropaganda med hundratal skiftarbetande troll.

I en äldre sagovärld höll trollen till i berg. Där gjorde de vitt till svart. Hos dem var allt tvärtom. De älskade unken luft, beundrade sina fula näsor och frossade på drakblodspalt, gyttjesoppa med grodben, rostade flädermössöron och giftig bollmörtsgröt (menyn hämtad från "Pojken och trollen" i 1955 års upplaga av "Min skattkammare").

På liknande sätt är trollfabriken en karikatyr på den moderna medieindustrin. Trollen härmar journalister och etablerade opinionsbildare, men vänder verkligheten och värderingarna ut och in. Sanning blir lögn, lögn görs till sanning.

Och i svarta tornet nickar trollens härskare belåtet. Han har, som det heter i en annan saga, "rest sig igen, lämnat sina fästen i Mörkmården och återvänt till sitt gamla kungasäte". Maktens ring? Åh, nu finns det ju sociala medier.

PER SVENSSON

Att vara vänlig är en sak - naturlig en helt annan.

STIG JOHANSSON

UTANFÖRSKAP

KRÖNIKA

FOTO: HESSENS BILD

Gå ofta för dig själv och lär dig tiga. Hjalmar Gullberg på stranden.

Den heliga tystnaden. Vi har alla möjlighet och rätt att vara världsfrånvända.

Härförleden läste jag upp dikter översatta till tyska från Hjalmar Gullbergs sjätte samling "Att övervinna världen". Det inträffade under en afton vid Schwedische Gustaf-Adolfs-Kirche i Hamburg. Poemen i första sektionen, "Konsten att tiga", från denna volym som utgavs 1937, frambringar en ovanligt uppbyggande dimension av fenomenet utanförskap. Ett återkommande tema är nämligen *das Heilige Schweigen* – den heliga tystnaden. Eller om man så vill, det heliga tigandet.

Utanförskap brukar i Sverige omnämnas som något socialt alarmerande. Ett ofördelaktigt tillstånd. Politiker, från vänster till höger, har i decennier berört begreppet. Allt som oftast negativt. Och med all rätt – ibland. Att känna sig utanför men önska anslutning till en grupp eller ett sammanhang kan naturligtvis framkalla frustration och olust hos ofrivilligt åsidosatta människor i samhället.

Hjalmar Gullberg däremot, lovsjunger utanförskapet. Stunderna då han, försjunken i egna tankar, drog sig undan sällskap, hemma i Sverige eller på resa i Europa. Ofta retirerade han för att skapa. Ensamheten och tystnaden var konstruktiv och värdefull för den Malmöfödde dikta- ren. Livsbejakande.

Hösten 2012 träffade jag radiolegenden och professorn Gunnar Ollén. Det var knappt två år före hans bortgång som 100-åring. Ollén hade lärt känna Gullberg väl och det var skalden själv som rekryterade honom till Radiotjänst (numera Sveriges Radio) år 1941.

Hur var Hjalmar Gullberg som person? undrade jag. Ollén dröjde med svaret men fick efter begrundande fram ett välbetänkt:

– Världsfrånväänd!

Därmed fick jag bekräftat, från någon som verkligen träffat och stiftat bekantskap med Hjalmar Gullberg, att han sökte utanförskapet emellanåt. När det var som mest att göra på Radioteaterns redaktion kunde chefen, poeten själv alltså, sitta bortvänd från sitt skrivbord försjunken i någon sorts självhypnos. Istället för att delta försatte han sig i ett världsfrånvänt tillstånd. Bortom det som existerade runt omkring honom.

På hotellet i Hamburg-Altona, en promenad bort från Svenska kyrkan, får jag väl inne i mitt rum syn på det hängbara anslaget till ytterdörren. *Bitte nicht stören* står det på ena sidan. Dörrskylten påminner om att jag kan undanbe mig störningar utifrån. Också i andra sammanhang än vid vistelse på härbärge.

Ett självvalt utanförskap har också du, enligt Gullberg, rätt att försätta dig i. Det framgår vid åtskilda nedslag i hans samtliga tio diktsamlingar, utgivna mellan 1927 och 1959. Ingen annan, person, myndighet eller sammanslutning, kan kräva din närvaro eller lystring. Bara om du själv så önskar. Du kan och får signalera till omvärlden: Hör inte till!

Jag tror att vi skulle kunna reducera stressen och skapa behagligare stämningar på många håll ute i samhället om fler bejakade devisen från dikten "Ordensregel": Gå ofta för dig själv och lär dig tiga ...

JONAS THORNELL
fri skribent